

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izhajava vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 213.

V Ljubljani, v torek 17. septembra 1901.

Letnik XXIX.

P. n. volivcem v mestni skupini!

Za dne 19. t. m. vršče se volitve v mestih in trgih priporočamo sledeče
kandidate:

1. Za Ljubljano gg.:

Ivan Kregar,
pasar in načelnik okrajne bolniške blagajne.

Karol Pollak,
tovarnar v Ljubljani.

2. Za Idrijo gosp.:

Mihael Arko,
dekan v Idriji.

3. Za Kranj in Loko gosp.:

Anton Koblar,
dekan v Kranju.

4. Za Tržič, Radovljico in Kamnik gosp.:

Franč Špendal,
župnik v Tržiču.

5. Za Novo mesto, Višnje gor, Črnomelj, Metliko, Kostanjevico in
Krško podpiramo kandidature neodvisnih meščanov in obrtnikov, ki so se
združili na gosp.:

Josip-a Košiček,
posestnika v Novem mestu.

SOMIŠLJENIKI! Idite kakor en mož v volivni boj za priporočene
kandidate — in tudi v mestih se neha doba vsemu narodu toli škod-
ljivega liberalizma!

Za volivna okraja Vrhnika-Postojna-Lož in Kočevje-Ribnica katol.-
narodna stranka ne postavi nobenih kandidatov, ampak priporoča strogo absti-
nenco pod kontrolo.

V Ljubljani, 14. septembra 1901.

Osrednji volivni odbor katoliško-narodne stranke.

Shod v Kamniku.

V nedeljo popoldne je bil v »Katoli-
škem domu« v Kamniku volivski snod, pri
katerem se je predstavil kandidat mestne
skupine Kamnik-Tržič Radovljica, gosp. žup-
nik Fr. Špendal. Shod je bil zaupen, skli-
can po § 2. Povabljeni so bili vsi volivci
razen tistih, ki so odločno liberalni, in razen
uradnikov, ki imajo itak svoje prepričanje.
Nismo shoda zato omejili na te volivce, ka-
kor bi se bali komu odgovarjati, ampak
zato, ker nismo hoteli zastoj skup hoditi,
da bi nam morda liberalci shod onemogo-
čili, kakor so že pokazali, da radi naredo,
če morejo. Res je nekaj srboritih mladičev
oprezovalo okolu hiše, tiščalo na zborova-
lišče in prodajalo svojo neotesanost in ka-
zalo voljo, kako rado bi zborovanje motili,
če bi mogli. To v upravičenju, če se nam
bodo drugi vzroki podtikali.

Navzočih je bilo na shodu 54 volivcev,
4 nevolivci, 3 govorniki (Na Ferjančičevem
40 volivcev, 17 nevolivcev in kandidat.)
Predsednikom je bil izvoljen trgovec gosp.
Fr. Subelj. On predstavi kandidata in da
besedo g. deželnemu poslancu dr. Brejcu.
Govornik je v jako lepem, krepkem govoru
razvijal svoje misli.

Govor dr. Brejca.

V četrtek vam bo izbirati svojega za-
stopnika v deželnem zboru. Na izbiri imate
dva kandidata, vsaka izmed obeh strank
vam ponuja svojega. Ne bo vam pa težko,
pogoditi pravo, ako brez predsodkov pre-
vdarite programatična načela in pa
delovanje vsake izmed teh dveh strank.
Da pa se dobro razumemo, moramo
pred vsem opozarjati na dejstvo, da v tej
borbi prav za prav nimamo opraviti z vso
liberalno stranko, temveč le z ono kliko,
ki je zbrana okrog »Slov. Naroda«, ki jo
vodita dr. Tavčar in Malovrh, ki pa ni iden-
tična z liberalno stranko. Ta klika se je
zadnja leta polastila vse moči v liberalnem
taboru, s krutim terorizmom je v stran po-
tisnila vse zmernejše in pametne elemente
v liberalni stranki, in je napovedala naj-
brezobzirnejši boj vsemu, kar po krščanstvu
in poštenosti le diši.

Kaj je program te klike? Na
shodu v Ljubljani je vlani dejal dr. Tavčar:
program stranke sem jaz. Dr. Tavčar je
šefredakter »Slov. Naroda«, ta mora pisati,
kar on zapove, in ne sme pisati, kar on pre-
pove; kar »Narod« piše, za to je tedaj v
polni meri odgovoren dr. Tavčar, »Narodov«
program je tedaj Tavčarjev program. »Na-

rodov« program pa je zgolj
»farška gonja«!

Kar je kedaj kak duhovnik v resnici
pregrešil, se z največjo verno in skrbjo
zbira v »Narodovih« vedno škandalov lačnih
predalih, na široko se razpleta in opisuje in
kar je posameznik zagrešil, natveza se celemu
stanu; ko pa zmanjka resničnih »pikanterije«,
pa si brez pomisleka pomagajo s prav ci-
ganskimi lažmi; ne prekličejo pa liberalci
nikdar nič, če jim stokrat dokažeš, da so
lagali. To je prav liberalno načelo!

Pa ne samo grdi obrekovalci so
naši liberalci, marveč tudi črni nehva-
ležneži so. Gospoda, ne pozabimo, kaj
bi bilo iz našega naroda, če bi duhovščine
ne bilo, ki ga je prva probudila k narod-
nemu življenju, ki je iz njega izšla
in je zato z njim čutila že v časih,
ko ga je vse zaničevalo in tlačilo. Kdor
lista po zgodovini naši, mi bo to brez na-
drobni dokazov pripoznal!

Sicer pa nam po dokazih ni treba se-
gati daleč nazaj v zgodovino. Poglejte na
naše meje, v tužni Korotan, v tlačeno Istro!
Kdo drži tu kvišku z neomah-
ljivo zvestobo in vztrajnostjo
slovensko trobojnico? Kdo je
mar? To je slovenskega ora-
tarja sin, naša »klerikalna« du-
hovščina. Naša takozvana »in-
teligenca« pa se zbira lepo v
središčih Slovenije in iz var-
nih in prijetnih zavetišč ima
žalosten pogum, psovati svoje
branitelje in bljuvati ogenj in
žveplo nanje.

In to delo narodove obrambe opravlja
naša duhovščina že na stoletja — za plačilo
nemožate nevaležnosti! Le na grmadah jo
požgite in na raznjih jo specite, potem vam
bodo pa pečena piščeta sama skozi okna v
bišo letela! Kdor tega ne verjame, naj gre
vprašat v »Narodno tiskarno«!

In dočim ti liberalci zahtevajo, da naj
imamo mi rinocerosovo kožo in naj vse mirno
in brez ugovora prenašamo, so pa sami
strašno občutljivi. S farizejskim
prstom kažejo vedno na naše grehe, sveto-
hlinsko zavijajoč oči proti nebu! Ne daj pa
Bog, da bi se kdo dotaknil njihove
lastne nagote. Tu se ti naenkrat do-
mislijo svetopisemske ljubezni do bližnjega,
ki jo zahtevajo samo za se — ti hinavci.

To, gospodje volivci, je v kratkem ves
program klike, ki Vam tudi ponuja svojega
kandidata. Ali se Vam ne zdi, da je to
vendar mnogo, mnogo premalo za
resno politično stranko, za stranko,
ki na bi kaj storila za ljudstvo?

No, pa pozabiti ne smem še drugega
rabeljskega dela, ki ga opravljajo ti naši li-
beralci vzlasti zdaj ob času volitev v svoje
agitatorične namene — to je podla gonja
zoper našo gospodarsko organi-
zacijo. Ta jih sila v oči bode. Koliko so
že o tem nalagali! Neprenehoma kriče v
svet in zatrjujejo, da naša organizacija poka-
na vseh koncih in krajih, a s tem samo
sebe tolažijo in svojo slabo vest, ki jim
glasno očita njihovo malomarnost in brez-
bržnost za vsako pozitivno delo. Naj bi
nam že vendar enkrat sami praktično
pokazali, kako si oni mislijo gospodarsko
osamosvojenje našega naroda! Potem bo
mogoč resen razgovor. Naša organizacija je
zdrava in trdna, pač pa poka po liberalnih
glavah od brezplodne zavisti in obnemogle

jeze nad našim delom. Pa naj se le uje-
dajo, mi gremo jaderno naprej!

Tako vidite, da »Narodova« klika pov-
sodi samo razdira, sama pa ne umé ničesar
narediti. Zato Vam ne bo težko zbirati med
njenim kandidatom in pa med kandidatom
kat. nar. stranke. Ta je stranka pozitiv-
nega dela, prava slovenska, prava ljudska
stranka. Njen program je znan, o njenem
delovanju pa pričajo neštnevilne gospodarske
in druge osnove v deželi, ki vkljub zabav-
ljanju lib. klevetnikov izvrstno napredujejo,
se razvijajo in razcvetajo. Če je še mogoče
zabraniti propast vzlasti kmečkega našega
ljudstva, ki je jedro našega naroda, tedaj
bo to zasluga izključno kat. nar. stranke.

Kat. nar. stranka noče biti drugega nego
stara narodna stranka dr. Blei-
weisa, ona želi, da se pod to zastavo
kakor v 70. letih zopet združijo vse dobro-
misleče in resnično narodne struje. To pa
ni mogoče, dokler so na lib. strani na vrhu
teroristični elementi, ki politično živé samo
od hujskanja in prepira. Tako ne more iti
naprej, ker pri tem trpé vsi slojevi naroda.
Treba torej skrbeti za to, da se razdrobi
moč Tavčarjeva v njegovi lastni
stranki in tam pomaga na površje
treznim in zmernim elementom, s
kujimi se nam potem ne bo težko
pobotati. To pa se ne more drugače zgo-
diti nego da zmaga kat. nar. stranka, ker bi
ta zmaga liberalcem samim ad oculos do-
kazala, da dr. Tavčarjeva politika žene lib.
stranko v propast, da ta politika v narodu
nima nikake zaslombe. V lastnem strankar-
skem interesu morali bi liberalci sami v tem
slučaju z dr. Tavčarjem temeljito obračunati
in ga postaviti pred prag — potem pa bi bili
zopet dani pogoji, da se sloga in mir od
vsega naroda toliko zaželjena zopet povr-
nete nazaj v deželo. Kdor to želi, naj odda
svoj glas našemu kandidatu, kajti vsak glas
za dr. Ferjančiča oddan je hvala dr. Tav-
čarjeve pogubne politike. Kdor narod res-
nično ljubi, pa te politike ljubiti ne more;
zato vsi na volišče za kandidata po Blei-
weisovem receptu — g. Frana Špendala.
(Burno odobravanje.)

Nato nastopi kandidat g. Špendal.

Govor kandidata g. Špendala.

Jedna najimenitnejših pravic, ki jo
imamo kot državljani, je volivna pravica.
Tej pravici, s katero po svojih zastopnikih
gospodarimo v državi in deželi, odgovarja
volivna dolžnost. Ste pa na Kranjskem dve
stranki, ki se bojujejo po svojih zastopnikih:
liberala stranka in katol.-narodna. V četrtek
19. t. m. se Vam bo, dragi volivci, odločiti,
na katero stran se boste obrnili. Povdar-
jati pa moram najprej, da so me od raznih
stranij že pred šestimi leti nagovarjali, da
kandidiram za dež. zbor, pa se nisem mogel
odločiti, ker sem osební prijatelj bivšega
poslanca g. Murnika. Ker je pa g. Murnik
obolel in ker me je osrednji volivni odbor
prosil, da kandidiram, sem se odločil in
stopam pred Vas kot kandidat katol.-nar.
stranke.

Na kateri program kandidiram? Kakor
vidite, sem katoliški duhovnik, sin slovenske
matere, zvest državljan. Moj program je
stari slovenski program: Vse za vero, dom,
cesarja.

Vera ni zasebna stvar. Veliki narodi so
propadli, kakor hitro je propadla pri njih
vera. Kako bi se mogel brez vere vzdržati
mal slovenski narod? Vsak zastopnik ver-
nega slovenskega naroda mora delati za

vero in po verskih načelih delal bodem tudi jaz.

Ne delajo prav tisti, ki hujskajo stan zoper stan. Vsi so potrebni in podpirajo drug drugega. Ako se enemu slabo godi, trpijo to tudi drugi. Koliko breme morajo dandanes nositi hišni posestniki! Kako visok je hišno razredni in najemniški davek! Že pred leti se je govorilo, da treba to breme, katero tlačijo hišne posestnike, kolikor mogoče olajšati, da naj se ta davek zniža, oziroma malim hišnim posestnikom popolnoma odpusti. Ravno pri mestnih posestnikih je to breme še bolj občutno kot drugod, kajti po mestih povišajo ta davek jako znatno navadno visoke občinske doklade. Temu treba je odpomoči. Potruditi se hočem, ako bodem izvoljen, v tem oziru kaj storiti.

Dežele, v katerih cvete trgovina, iste dežele so navadno v blagostanju. Trgovski in obrtniški stan je oni stan, ki razne izdelke razpečava med svet in na ta način preskrbuje prebivalstvo z vsem potrebnim. Trgovski in obrtniški stan pa ponajveč peša vsled konkurence. Mnogo take konkurence pa izhaja pogosto iz krogov, kateri nimajo niti potrebne zmožnosti, niti zadostnega kapitala. Oni trgujejo, prodajajo pogosto v lastno škodo, nekaj zato, ker o trgovstvu in obrtu niti pojma nimajo. Na ta način pa mnogo škodujejo drugim trgovcem in obrtnikom. To treba omejiti. Potrebno je tudi, da se napravi kaka trgovska šola, v katerej naj bi se domači sinovi izobraževali za trgovski stan. Le na podlagi temeljite izobrazbe je mogoče, da se trgovski stan povzdigne.

Priporočilo se mi je, da naj bi se v lepem Vašem Kamniku tudi napravila kaka višja šola. Vsi večji kraji v naši Kranjski imajo skoraj kako šolo; res je, zakaj pa bi se pri Vas ne težilo po tem? Ustanovila naj bi se v Kamniku primerna srednja šola in po svoji moči hočem delati na to, da se Vam želja uresniči.

Več časa se je že govorilo o zvezni železniški progi z Velenjem. Na vsak način je Kamniku mnogo ležeče na tem, da se progo od Kamnika podaljša, ne pa iz Domžal po Črnem grabnu. Tudi o tej stvari bode potrebno potegniti se zato, da se misel o zadnje imenovani progi opusti. Obljubim Vam storiti po svoji moči, da se to doseže, ako bodem izvoljen.

Bilo je 1. 1870 dne 28. junija, ko je bil g. svetnik Murnik prvič izvoljen deželnim poslancem. Tedaj sem jaz z šestimi drugimi Tržičani pomagal Vam Kamničanom, da ste zmagali. Jaz sem Vam tedaj sedem glasov takorekoč posodil. Vrnite mi jih! Dajte mi sedem glasov večine v Kamniku in zadovoljen bodem. Pojdite na volišče vsi do zadnjega moža. Ako zmagamo, obljubim Vam vsako leto enkrat priti poročat o svojem delovanju v dež. zboru in sprejemati od Vas želje, katere po moči upoštevati in delati zanje, kar sploh en poslanec more, bode vselej moja vestna naloga.

Z burnim, dolgotrajajočim ploskanjem so sprejeli volivci govor.

Želje volivcev.

Na prošnjo g. kandidata, naj mu volivci povedo svoje želje, omenja g. Šubelj ceste iz Črne v Lučo. (»To je še večjega pomena za Kamnik, kakor železnica«, se oglase nekateri). Prošnja za to cesto je že vložena pri deželnem odboru, a deželni odbor jo je baje na stran položil, da se je nabralo na njej za prst debelo prahu. Gosp. župnik obljubi, da se bo v slučaju, če bo izvoljen, potrudil, da dobe Kamničani to potrebno cesto.

Kamničanje, bodite dosledni!

Konečno izpregovori bivši kamniški kapelan, g. Kalan, nekaj krepkih, bodrejših besedi: Kamničani, bodite 1. dosledni, 2. bodite možati! Dosleden je, kdor ravna vedno in vselej natanko po naukih, po načelih, katera spozna za prava. Kamničani, vi ste verni — ne zamerite, da kot vaš nekdanji dušni pastir to stvar najprej omenim — vi ste verni, o tem priča veliko število lepih cerkv in obilnih pobožnosti, ki jih imate, in teh pobožnosti se tudi premnogi volivci radi udeležujete. Ali je to dosledno, če na eni strani hodite v cerkev, k procesijam, zakramentom, na drugi strani pa bi volili in podpirali ljudi, ki vse to sme-

šijo. Če tisti, ki sami za cerkev ne marajo in noter ne hodijo, volijo liberalce, ti ravnaajo dosledno. Da pa ljudje, ki hočejo biti resnični kristijane, podpirajo stranko, ki blati papeža, svetnike (sv. Alfonza), samo Mater božjo, zakramente, ki hvali luteranstvo itd. tako odkrito, tako naravnost, tako surovo, — da podpira resničen kristijan tako stranko, to je nerazumljivo, to je čudovita kratkovidnost in slepota! To je nedoslednost, to je polovičarstvo, taki ljudje sami ne vedo, kaj so in kaj hočejo, niso ne tič ne miš. In to je rana naša, da katoličani, ki hočejo sami zase krščansko živeti, v javnosti delajo sami sebi nasproti; kar na eni strani zidajo, to na drugi podirajo in pljujejo v svojo lastno skledo. Liberalci naravnost in brez prikrivanja zahtevajo ločitev šole od cerkve, hočejo — tako piše »Učit. Tovariš« — da naj bi duhovnik ne prestopil več šolskega praga. Liberalci hvalijo smrt »brez rimske pomoči«, to je brez sv. zakramentov!! Za Boga svetega, če se to ne pravi delati proti veri, potem ne vem, kaj naj ti ljudje še počno! — Pravijo: Deželni zbor se ne peča z verskimi stvarmi. Da, zbori se mnogo pečajo z verskimi zadevami. Zbor (ogerski) je sklenil civilni zakon, v državnem zboru se je ravno letos zabavljalo čez vero, svetnike in spoved, tako da se je že gnjusilo vsem pametnim ljudem, zbori sklepajo o šolskih zadevah. V deželnem zboru so obravnavali o krščanskem nauku na realki in Tavčar je sramotil tiste, ki so bili za obilnejše poučevanje kršč. nauka. In kakor to, tako lahko pride pred deželni zbor še mnogo drugih vprašanj, tičočih se vere. Pa če bi tudi deželni zbor ne imel z verskimi stvarmi nič opraviti, vendar kako more kristijan, ki mu je njegova vera sveta in resna stvar, podpirati ljudi, ki izven zbornice uganjajo take reči proti cerkvi. Pravijo, da se nam ne gre za vero, ampak za naš žep. Kamničani, vi mene poznate, ko bi se res šlo za to, bi mene danes ne bilo tukaj. Mnogi, mnogi duhovniki — seveda izjeme so tudi — žrtvujejo vse svoje imetje, svojo čast, svoj čas zato, da ljudstvu pomagajo, in sami sebi pri tem prav nič ne iščejo. Z duhovskimi plačili pa deželni zbor res nima prav nič opraviti. — Možje, povejte, govorite, ali hočete, da se vaši otroci brez krščanskega nauka v šolah poučujejo?! (klici: Ne, nikakor!) Ali želite umirati brez duhovnika? (Ne, ne!) — In kakor vi, tukaj pričujoči, tako jih je velika, velika množica volivcev v Kamniku, ki ravno tako mislijo, kakor vi. Ne bodite torej polovičarji, bodite dosledni in volite katol. narodnega kandidata!

Bodite možati! Ne dajte se omajati, nalagati, ostrašiti, zapeljati! Ne vrjemite lažem! Kako vnebovpijoče lažejo liberalci, kaže n. pr. to, da so tisti večer pred volitvijo razbobnali po Dolenjskem: »Dular se je odpovedal« in raznašali govorico: »Jaklič je umrl.« Tako si lahko izmislijo o našem kandidatu bogve kaj, menda bomo slišali, da se je obesil! O škofu lažejo, da je bil grozno jezen po volitvi. Jaz sem bil v družbi škofa tisti dan po volitvi ob treh popoldne in sem ga našel tako veselega in prijaznega, da sem izrazil svoje začudenje nad tem škofu samemu!

Posebno zadnjo noč bodo sleparili in vas lovili. Tako so ravnali zadnjič pri državnozborni volitvi, uganjali sleparijo z glasovnicami itd. Neki volivec kmečkih občin je dejal liberalnemu agitatorju: In če me z grunta spravijo, se ne udam! To je možatost, to značajnost! Taki možje bodite tudi vi, Kamničani, neustrašeni in neomajni!

Še par opazk! Morda Vam ne bo všeč, da ravno duhovnik kandidira. Ali pomislite: 1. Je naš kandidat iz volivnega okraja samega. Ferjančič je rodom Vipavec, stanuje pa v Ljubljani in ni v nobeni zvezi s Kamnikom, Tržičem, Radovljico. Trije kraji, kjer biva inteligenca, pa bini imeli enega moža v svojisredi, ki bi jih zastopal! 2. Kaže ravno to, da je gospod župnik v Tržiču, kjer biva že skoro trideset let, zelo priljubljen pri vseh, kaže, da

je on pripraven kandidat, vreden Vašega zaupanja.

V Tržiču biva, v Kamnik pa je obljubil vsako leto priti poročat in želje poizvedovat. Sedaj Vas pa vprašam: Ali sta bila Murnik in Ferjančič kdaj drugičkrat med Vami, kakor edino pred volitvami, prosit Vaših glasov?! (Klici: Nikdar!)

Dalje: Res je, da en poslanec ne more vsega storiti, kar bi rad, zlasti za en kraj ne more vseh blagrov priklicati, toda vprašam: Povejte, kaj sta vendar Murnik in Ferjančič vsa dolga leta svojega poslanstva storila za Kamnik? (Klici: Nič!)

Ferjančič pravi: »Katol. narodna stranka je kmečka, kaj sili v mesta.« Če je naša stranka zlasti zadnjič večjo pozornost obročala na kmete, je vzrok pač v tem, ker so jo kmečkih občin volivci podpirali. Volite naše poslance enkrat mesta, pa se bodo tudi naši z vsilo silo za vas zavzeli. Pa če tudi naši poslanci niso zastopali mest, so vendar tudi meščanom v prid delali. Kdo se je trudil za odpis potresnega posojila? Ali ne dr. Šusteršič? Tavčar ga je pa pri tem zaviral. — Kaj so vendar liberalni poslanci za mesta naredili, katera že tako dolgo zastopajo? Za Ljubljano k večjemu še, za mala mesta pa nič. Ker liberalci imajo ravno to lastnost, da vse v velika mesta vlečejo. Kaj imate pa vi, mali meščani, od ljubljanskega gledišča, ki Vas stane 620.000 kron in še vsako leto 24.000 kron podpore! Tudi Vam meščanom je v škodo, da liberalni poslanci tako razsipajo z deželnim denarjem, kakor n. pr. pri novi bolnišnici, ki stane deželo 1.600.000 kron in je še jako nepraktično zidana. Tudi Vam, kakor kmetom, je v škodo, da nočejo napraviti deželne zavarovalnice samó zato, da bi gotovi liberalci ne bili vsako leto za par tisoč na škodi. Kamničani, Vi čutite, kakó Vas žuli in teži notarijat, dosti tožb sem od Vas slišal, in glejte, naša stranka zahteva to, da se notarijat podržavi, da sodišča opravljajo opravila, katera sedaj notarjem plačujete. Liberalci so se celó temu ustavljali, da bi bile malenkostne stvari legalizacije proste. Tako delajo liberalci v prid malemu meščanstvu. Interesi kmetov in meščanov malih mest se ujemajo; načela liberalizma so obema enako škodljiva.

Katol. narodna stranka v kmečkih občinah veselo napreduje kljub vsemu hujskanju liberalcev. To je pokazala zadnja volitev pred par dnevi. Nad tisoč naših glasov več, okolu 1600 liberalnih manj. Vendar tudi v mestih polagoma naša misel napreduje. Dosedaj se nam še ni posrečilo kje zmagati. Sedaj je pa veliko, ravno v tej mestni skupini upanja za zmago. Možje, pojdite volit vsi kakoren mož! Imejte vsaj toliko gorečnosti in odločnosti za našo sveto, dobro in pravično stvar, kakor jo imajo nasprotniki za slabo.

Bodite dosledni, bodite možati in zmaga bo Vaša! (Pritrjevanje, navdušenje.)

Volivci so soglasno odobrili kandidaturu g. F. Špendala. V četrtek dne 19. t. m. vsi dobro misleči volivci na volišče za gospoda Frana Špendala!

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. septembra.

Goriški deželni zbor

se je sošel danes in bo imel v tej dobi samo dve seji, da reši nekatere od zadnjega zasedanja zaostale predloge dež. odbora in samostojne predloge posamnih poslancev. Potem bo dež. zbor zaključen in razpuščen. Nove volitve se vrše glasom poročil iz Gorice v prihodnji jeseni, vsekako pa bržkone pred sestankom drž. zbora. Slovenska liberalna stranka je že pričela na vseh koncih in krajih z intenzivno agitacijo, toda misliti ne sme, da bo katol. narodna stranka držala križema roke.

Nemot prete z najstrožjo opozitjo v bližnjem zasedanju drž. zbora, posebno povodom razprave o drž. proračunu ter

odobritve dosedaj s pomočjo § 14. uveljavljenih budgetnih provizorijev, v katerih se nahajajo, kakor pravijo razna velenemška glasila, nekatere nemštvo izredno žaleče (!) postavke. V prvi vrsti se omenja češka tehnika v Brnu, potem češka gimnazija v Opavi in poljska v Tešinu ter konečno imenovanje čeških uradnikov za nemške kraje na Češkem. »Bohemia« pravi, naj vlada nikar ne pričakuje, da bodo nemške stranke molče odobrile zapustništvo Thun-Kaizlovega ministerstva. Ker ne bodo mogle izločiti posamnih žalečih postavk, bodo nastopile proti celotnim proračunskim provizorijem. Vlada bo v tem slučaju morala pokazati harvo in opravičiti svoje postopanje, sicer ne dobi potrebnega ustavnega odobrenja. — V istem smislu pišejo tudi Dobernikove »Fr. Stimmen«, ter pravijo, da bodo nemški poslanci na vseh poljih uprave govorili resno besedo z vsemi resortnimi ministri. — No, morda pa le ne bo tako hudo, kakor napovedujejo.

Kdo bo prihodnji goriški maršal?

Pred nedavnim smo po nekaterih poljskih listih javili, da grof Kazimir Badeni v bodoče ne sprejme mesta deželnega maršala in da bo njegove posle prevzel kak drugi izmed raznih kandidatov poljskega kluba. Sedaj se je pa oglasilo oficijelno glasilo poljskega kluba, krakovski »Czas«, ki pravi, da grof Badeni, ki bo izvoljen danes v skupini veleposestva, mora biti v dežel. zboru in zopet prevzeti mesto deželnega maršala. — S tem je »Czas« bržkone hotel pritiskati na Badenija, naj sprejme zopet mandat v veleposestvu in potem čast deželnega maršala.

Razsodba v zadevi sv. Jeronimskega zavoda

je bila objavljena v soboto. V tem slučaju se je šlo seveda samo za obtožbo proti vodji nasilnih Dalmatincev Alačeviću radi motenja posestva. Razsodba se glasi: 1. Tožba rektorja Pazmana proti Alačeviću in drugovom je postala brezpomembna z imenovanjem vladnega komisarja; 2. zahteva po povrnitvi škode je vsled tega postala neopravičena; 3. tožitelju Pazmanu se naroča, da vložil nadaljno tožbo proti vladnemu komisarju, in se v svrhu nadaljne obravnave določi 21. september. Razsodba stopi takoj v veljavo. — Kajpada je tudi pri drugi obravnavi pričakovati razsodbe proti Pazmanovi tožbi.

15. september in Kitchenerjeva proklamacija

sta imela oba enako uspeha, namreč v popolno negativnem smislu. Nesrečna vojska s tem dnem kajpada ni končana. Kitchener zaman pričakuje, kedaj mu dojdejo poročila o novih stotinah burskih bojevnikov, ki so vrgli orožje v koruzo in se brez pogoja udali angleškemu nasilstvu. Mesto tega pa dohajajo Kitchenerju vsak dan bolj neugodna poročila iz Kapske kolonije. Angleške posadke so z malo izjemami navezane samo na to, da v strelnicah branijo odkazano jim okolišče in sebe, če jim Buri tudi tega ne preprečijo, kar se je zgodilo že v mnogih slučajih. Taki vspehi ponosne angleške armade so po preteku dveh let že večkrat »končane« vojske res zelo skromni. Najbolj blamiral pa se je Kitchener z izjavo, da se Anglija polasti vsega imetja onih Burov, ki se sploh ne udajo. Novijorški »Sun« namreč poroča, da so vsi premožnejši burski farmovci v resnici ali pa samo na videz odstopili svoja posestva Francozom in Nizozemcem, katerim Kitchener sedaj ne more do živga.

Cerkveni letopis.

Z Mataurja na Beneškem se nam piše: Blagoslovljenje spomenika v čast našemu Odrašeniku na Mataurju se je vršilo dne 10. sept. v najlepšem redu. Prevzvišeni knez nadškof je došel že 9. sept. zvečer z množičnim spremstvom in povsod z navdušenjem pozdravljen v župnišče Mataur 954 m. nad morjem. Tukaj je prevzvišeni prenočil. Velike množice vernega ljudstva so dohajale od vseh krajev celo noč proti vrhu. Sv. maše so se brale od 1. ure popoldne naprenehoma pri spomeniku. Okoli 7. ure zjutraj je došel nadškof s spremstvom, se nekoliko odpočil ter potem imel tiho sv. mašo, pri kateri je bilo nad 6000 vernikov pričujočih. Med veliko množico ljudstva je

bilo nad 100 duhovnikov, med temi 7 z Goriškega.

V Vuhredu se je od dne 1. do 8. sept. po vis. čast. dveh misijonarjih pri sv. Jožefu blizu Maribora vršil sv. misijon, katerega so se verniki domače in deloma sosednjih župnij vdeleževali v obilnem številu. Z dobro premišljenimi, za priprosto ljudstvo lahko razumljivimi govori sta čast. misijonarja gg. Franc Javšovec in Vinko Krivec ganila in omehčala srca vernikov, katerih je blizu šeststo bilo obhajanih pri mizi Gospodovi. Pri srčno zahvalo za ves trud na prižnici in v spovednici izrekajo č. g. misijonarjema hvaležni župljani vuhredski.

S Senturške gore, dne 15. t. m.: V tukajšnji župniji obhaja se sv. misijon od 16. do 23. t. m.; vodita ga gg. Gregor Flis in Francišek Kitak, misijonarja sv. Vinc. Pavlj. Bog nam daj k temu obilnega blagoslova!

P. n. ljubljanski volivci!

Na poziv raznih zaupnikov in željo katol.-narodne stranke sva podpisana vsprejela kandidaturo za deželni zbor kranjski v stolnem mestu dežele.

Ako nama p. n. ljubljanski volivci v četrtek dne 19. t. m. izkažejo zaupanje, hočeva za slučaj izvolitve vestno izvrševati poslanske dolžnosti ter vse svoje moči posvetiti v prvi vrsti v korist ljubljanskih volivcev in v prospeh stolnega mesta, a tudi v korist in prospeh mile naše domovine.

Potrebe mesta in dežele, kakor tudi želje volivcev sploh so nama dobro znane, te bi kot poslanca zastopala in zagovarjala po svojih najboljših močeh. Vsem p. n. volivcem, kateri nama z glasovnicami izrazijo zaupanje, že naprej izrekava zahvalo.

Karol Pollak,
tovarnar in veletržec v Ljubljani,

Ivan Kregar,
pasar in načelnik okrajne bolniške blagajne v Ljubljani.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. septembra.

Msgr. Andrej Sterk †.

Danes ob 11. uri je došlo v Ljubljano brzojavno poročilo, da je umrl tržaški škof, mil. gospod Andrej Sterk. Rojen je bil 28. novembra 1827 v Voloskem pri Opatiji, v duhovnika posvečen 24. septembra 1853, škofom na Krku imenovan 26. jan. 1894, po resignaciji škofa dr. Glavine 1. junija 1896 imenovan škofom tržaškim. Pokojni škof Sterk je bil bližnji rojak škofa Dobrile, plemenitega značaja, mož stare slovanske korenine in usmiljenega srca za ubogo istrsko ljudstvo, za katero je mnogo pretrpel in, reči smemo, žrtvoval svoje življenje. Bog mu daj večni mir in pokoj, na stolici svetega Justa pa vrednega naslednika!

Na en koš laži bodite pripravljeni mestni volivci te dni! Povemo vam naprej zato, da boste pripravljeni na to in da se ne boste dali premotiti. — Kdo ve, kaj si bodo to pot liberalci izmislili! Tisti večer pred volitvijo v kmečkih občinah so tiskali in razposlali plakate: Dular se je odpovedal. K sreči smo zasledili to lumparijo in jo preprečili. Po ribniškem okraju krošnjariji so s presenetljivo novico: Jaklič je umrl. — Da jih vendar ni sram takih gorostasnih laži! Ni jih sram, samó če kaj pomaga, naj se tudi že čez pol dneva pokaže, kako nesramno, kako s premislekom, kako neumno so lagali. — Tako bo tudi sedaj. V sredo, v noči med sredo in četrtkom in v četrtek zjutraj, šla bodo pisma, švigali bodo telegrami, krožila bo govorica, razdajali se bodo listi, nalepljeni bodo plakati, na katerih se bo čitalo, da je kdo naših kandidatov se odpovedal, umrl, da se je zavezal s kako obljubo, ki je drugemu volivnemu kraju škodljiva. Našteti bodo njegovi grehi, o katerih sam nič ne ve itd. — Volivci

bodite pripravljeni na to! Ne vrjemite! Somišljeniki pazite na take govorice, pojasnajte našim ljudem, da se ne bodo dali premotiti. Kakor volivci kmečkih občin, tako imesčanski stojte trdno, nepremakljivo, neustrašeno! Ne bojte se groženj, ne dajte se preslepiti s praznimi obljubami. Bodite možje!!

Liberalne laži. Iz Tržiča se nam piše: Nekateri strastni liberalci Tavčarjevega kalibra prav pridno agitujejo za liberalnega dr. Ferjandiča. Da bi dosegli več vsepa, se poslužujejo raznih lažij o našem kandidatu. Eden pripoveduje n. pr., da kandidatura č. g. Špendala ni resna, da bo v slučaju izvolitve odstopil ter prepustil mandat drugemu itd. — Vse to je le sleparski voliven manever, kakoršnega rabijo liberalci pri vseh volitvah. Dotični, ki to trdi, je ali tako preprosto ali pa tako bedast, da sam veruje takim neupamtnim govoricam in jih hoče natveziti tudi drugim. Naši volivci so prepametni, kakor da bi verjeli enakim budalostim, ker predobro poznajo močatost našega veleč. g. župnika. — Neki drug liberalec se boji konsumov, katere bo baje naš kandidat ustanavljal. Naša stranka ne gori v svojem programu prav nič o konsumih. Povemo tudi dotičnemu liberalcu na ušesa, da nima naša duhovščina prav nič opraviti z delavskim konsumom, ki je nekaterim trn v peti. Najmanj pa more zabavljati čez konsume človek, ki ga ima sam in ostalim več škoduje kot nedolžni delavski. — Volivci, odgovorite na te laži prihodnji četrtek s tem, da pridete vsi na volišče in zapišete na glasovnico: Franc Špendal, župnik v Tržiču.

Volivno gibanje v Ljubljani. Včeraj je magistratna stranka imela v »Mestnem Domu« shod volivcev in nevolivcev. Navzočih je bilo okoli 250 ljudi. Poleg župana Hribarja, na katerega govor se še povrnemo s primernim komentarjem, govoril je tudi liberalni kandidat Peter Grasselli. Mož ni videl šest let svojih volivcev, pa včeraj tudi z besedico ni omenil kakih svojih predlogov za korist volivcev, ker se vseh šest let ni trudil za nje. Prav po liberalno! Sedaj se drzne Peter Grasselli zopet kandidirati, ker pozna — »napredne« volivce. Naša kandidata sta gg. Karol Pollak, tovarnar v Ljubljani, in g. Ivan Kregar, pasar in načelnik okraj. bolniške blagajne ljubljanske. Prosimo svoje somišljenike, da pridejo zanesljivo v četrtek zjutraj na volišče v »Mestni Dom«. Oba naša kandidata sta delavna, poštena moža, zato sta vredna splošnega zaupanja. — Včeraj se je vršil shod ljubljanskih nemških volivcev. Na shodu se je sklenilo, da se Nemci ne udeležijo volitev.

Pozor ljubljanski volivci! Čujemo, da mnogim našim volivcem še niso dostavljene glasovnice in legitimacije. Kdor je še ni dobil, naj se oglasi takoj na magistratu pri g. Kališu v I. nadstropju.

Liberalne zvijače. Pri vsakih volitvah je naravna in v pravih mejah tudi dopustna agitacija raznih strank, ki merijo svoje moči. Toda kar ponekod uganjajo liberalni agitatorji, to presega že vse meje. Po listijski in mokronoški okolici so se posluževali celo davčnih eksekutorjev. O kandidatu Jakliču so vrgli med volivce govorico, da je nenadoma umrl. Dne 11. t. m. zvečer, torej dan pred volitvijo v kmečkih občinah, je novomeški vikar gospod Watzl dobil iz Ljubljane brzojavko: »Dular se je odpovedal, hitro dobite družega kandidata. — Dr. Susteršič.« — To je že skrajna zlobnost, ker ta brzojavka je bil navaden falzifikat. — Po semiški občini so podkupljeni podrepniki po noči pred volitvijo hodili po vaseh, ljudi budili iz spanja ter lagali: »Jaz sem semiški mežnar, gospod so naročili, da jutri ne greste volit, ker ne bo volitve« itd. — Včeraj so zopet po Tržiču raztrosili laž, da je kandidat gospod Špendal odstopil. Le tako naprej, liberalna gospoda, da vsaj ljudstvo spozna liberalno sleparstvo.

Shod v Idriji. V nedeljo se je vršil v Idriji dobro obiskani shod volivcev katoliško-narodne stranke. Shoda se je udeležilo tudi nekaj socijalnih demokratov. Na shodu,

na katerem sta poleg mnogih drugih govornikov govorila dr. Susteršič in kandidat dekan Arko, pokazala se je lepa sloga mej delavskimi stanovi. Združeni v klicu: »Ob tla z liberalizmom! Živelo ljudstvo!« pojdemo v boj!

Iz Idrije se nam piše: Dne 27. avg. je povodenj odtrgala zid pri pokopališču ter odnesla tudi nekaj mrtvaških rakev. Kakor je voda takrat pustila, tako je še sedaj. Pokopališče je občinsko, zato ni čudno, da je še tako. Gosp. župan ima preveč dela, ker mora tekati okoli volivcev. Prejšnje dneve je letal po Vojskem, Sp. Idriji in Žireh, sedaj pa po mestu. In vendar so na pokopališču tam pri kraju pokopani sami rudarji, toda kaj mari liberalcem, če voda odnaša rudarjev kosti. Ko bi bilo v kaki vasi tako odprto pokopališče, bi se klicala javna oblast na pomoč. Idrijski liberalci pa imajo sedaj druge skrbi.

Umeščen je bil včeraj na župnijo Kočevsko Reko č. g. Alojzij Jaklitsch, doslej župnik v Poljanici.

Glas iz občinstva. Grozna ogorčenost vlada med Vodmatčani valed cest in ulic, katere so skrite vse pod vodo, ki je narastla v teh deževnih dnevih tako visoko, da ubogim Vodmatčanom sega že do gležnjev. Zlasti pa so pomilovanja vredni stanovanalci Ravnikarjevih ulic. Vsa voda, katere se nabira pri vojašnici, v Bohoričevi ulici in na Martinovi cesti, steka se potem v Ravnikarjevo ulico, v kateri je voda že tako visoka, da si bodo morali stanovanalci nabaviti brvi, da jim bode mogoče priti v svoja stanovanja. Skrajna sila je, da stori slavni mestni magistrat tudi za Vodmatčane kak korak, če že družega ne, napravi naj jim vsaj järke, slično na Martinovi cesti. — Več vodmatskih davkoplačevalcev.

Za bohinjsko železnico je goriška trgovska zbornica dovolila 20.000 kron prispevka.

V bolnico v Kandiji so sprejeli v avgustu 132 bolnikov, in je bilo skupno oskrbovanih 206 oseb. Ozdravljenih so odpustili 109, zboljšanih 22 in 4 neozdravljene. Umrla so 4 bolniki.

Barje pod vodo. Ljubljana, Izica in Pročca so prestopile bregove in preplavile velik del barja. Travniki in polja v Crnvasi, Havptmanci, Illovi in bližnji okolici so pod vodo. Ljubljana je narasla na 210 metrov nad normalom.

Elektriška železnica je prevozila zadnja dva dneva nad 5000 oseb. Vozilo je enajst vozov. Promet je trajal od pol 6. do pol 11. ure. — V Prešernovi ulici je včeraj popoldne elektriški voz prevrnil nek voz, v katerem so se peljale 3 osebe. Dve sta neznatno poškodovani. Krivda zadene baje voznika Jan. Ceglarja.

Zamuda vlakov. Vsled povodnji med Ponikvami in Stori na Stajerskem so vlaki med Dunajem in Trstom imeli včeraj in danes znatne zamude.

Efektno tombolo s 1000 kartami po 40 h. je dovolilo ministerstvo prostov. gasilnemu društvu v Šenčurju pri Kranju.

Letina. Kmetovalec nam piše: Žalostnim pogledom in tesnim srcem zremo že kmetovalci proti nebu, kdaj da se razženo težke megle, ki plavajo nad našimi glavami. Že je minulo danes celih dvanajst dni, odkar smo zadnjikrat zrla solnčne žarke. Kolika škoda! Mnogi smo pokosili otavo že 2. in 3. t. m., ki se pa nam sedaj spreminja v gnoj na travnikih. In kdaj bomo spravili še to, kar še stoji? Pregovor pravi: Kdor po Mali maši kosi, na peči suši! Ajda ne more ocveteti in je vsled obilega dežja vsa poležena in potlačena. Krompir nam gnije v zemlji pa tudi po kleteh, kjer so ga že spravili; koruza ne more zoreti. Ljube čebelice zdihujejo v praznih panjih. Potrgale so vso zalogo in se pripravljajo prav kakor že za zimo. Kolika škoda pa tudi po vinorodnih krajih! V tistih trenutkih še le prav spoznavamo, kako malo nam pomore vsa naša naprednost in ves naš trud, če nam nebo ne dá svojega blagoslova. Da bi pač jutri, ko dobite, g. urednik, te vrstice, že nam sijalo žarko solnce!

Sadje. Prijatelj nam piše: Potujoč pred kratkim na Dunaj sem natanko opazoval, kako daleč sega proti severu brezsadje. Da je naša Kranjska letos splošno prav revna na sadju, je znano. A enako žalosten je po-

gled na sadno drevje po spodnjem Stajerskem. Le tu in tam sem izjemoma ugledal nekaj češpelj, tudi kako jabelko. Prav lepa sadna letina pa se prične še-le pri Regavi (Regau), to je peta postaja od Gradca proti Dunaju. Bil sem kar presenečen po tej izpremambi. Potnik iz avstrijske Slezije mi je pravil, da je letos ondi jako veliko sadja.

Na izvozni akademiji o. kr. avst. trg. muzeja se vrše vpisi rednih slušateljev za bodoče šolsko leto od 20. do 26. septembra; izredni slušatelji se morejo vpisati v četrtek 26. septembra. Program predavanj je že izšel in se more dobiti brezplačno.

Nadučiljska služba je razpisana na trirazrednici v Vel. Dolini. Prošnje sprejema do 9. oktobra okrajni šolski svet v Krškem.

Tatvina. Posesniku Ad. Galle v Zg. Šiški je 10. t. m. zvečer ukradel nekdo iz veže kolo v vrednosti 200 K.

Drobiž s potovanja. 13. septembra: S Fran Josipovega kolodvora v Pragi odhod 4:28 popoldne. Vlak drdra skozi dolg predor pod mestom. Prihod v Tabor ob Vltavi 7:14 zvečer v »hostincu« (gostilnici) kip Husov in Žiškov. Tukaj so se vršili verski boji 15. stoletja (Taboriti). Mesto ima lepo lego na vzvišenem podolgovatem griču; sicer pa večinoma sama ravnina z obdelanim poljem. Drugo jutro v Budjevice, glavno mesto južne Češke. Velik čveterooglat mestni trg, hiše imajo v pritličju obokane hodnike za trgovino. Namesto male nezatne škofijske cerkve bodo kmalo zidali novo.

Razpis za dobavo hrastovih in bukovih pragov. C. kr. trgovinsko ministerstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo dne 25. t. m. ob 12. uri opoludne vršila na borzi v Bruselju ponudbena razprava zaradi dobave okoli 300.000 hrastovih ali bukovih pragov vsakega izvira za leto 1903. Ponudbe se morajo staviti za najmanj 300 pragov. Varščina znaša 0.25 frk. za prag. Submisije se imajo pod vpisanim zavetkom vložiti do 21. septembra t. l.

Popravek. Brzojavka na novoizvoljenega gospoda poslanca Jakliča z dne 14. t. m. v našem listu ni bila iz Kamnika, ampak iz Travnika.

Ženo umoril radi nezvestobe. Vrtarski pomočnik Horak na Dunaju je bil urožen proti svoji ženi tožbo radi zakonske nezvestobe. Te dni bi se bila imela vršiti razprava vsled te tožbe. Horak pa je prežal na cesti na svojo ženo in jo je, ko je prišla blizu, nekolikokrat udaril s palico po glavi; potem pa je potegnil samokres in je trikrat ustrelil nanjo, da se je težko ranjena zgrudila na tla. Potem je napadalec usmrtil samega sebe, ustrelivši se v senco. Žena je umrla po nekoliko minutah.

Jeden mož — 13 žen. V državi Arizonti so aretirali te dni izrednega Don Juliana imenom Julij Castellana. Mož se je bavil z zemljemestvom in — z ženitvami. Leta 1889 se je bil na meji Meksika oženil z lepo mlado deklico ter je živel z njo v srečnem zakonu celih — šest mesecev. Za nekaj časa potem je moral zaradi nekega dela odpotovati v Casa Grandes, kjer se je bil spoznal z neko lepo španjolko, katero je tudi — poročil. Potujoč tako po raznih krajih se je srčno ženil, kamor je prišel, nabiral dote in — odhajal! Tako si je bil polagoma nabral cel tucat žen. No, to mu ni bilo še zadosti. Zapustil je tudi dvanajsto in se oženil s trinajsto, z dono Mercedes Pachas, katere oče je bil glasovit bogataš in posestnik. Ali na nekaj ni mislil mož, na to namreč, da je 13 nesrečna številka. Ta trinajsta ni bila namreč samo bogata in lepa, ampak tudi izredno — pametna, tako pametna, da je zasledila — sleparijo in ga izročila sodišču! Preiskava je dokazala, da je imel trinajst živečih žen, katere vse so bile poklicane na sodišče, da pričajo proti lastnemu soprogu. Ali Castellana je doživel redko srečo, da je nekega lepega dne ugledal pred seboj 12 — propovedij. Sodišče ga je obsodilo v ječo. Bržkone razmišlja sedaj, da bi bil vendar bolje storil, da je ostal pri 12. ženi.

Največja gostilna na svetu se nahaja v Berlinu v zoološkem vrtu. Njen lastnik plača najemnine na leto 150.000 m. V gostilni je 20.000 komadov raznih kuhinjskih posod, 25.000 kozarcev za pivo, 20.000 nožev in vilic in 18.000 žlic. Gostilna je dobro obiskana prav za prav samo šest poletnih mesecev in v tem času potroši za 272.000 mark mesa in perutnine, za 82.000 mark konserv in 6000 hl. piva. Stolov je v gostilni 15.000. V kuhinjah dela preko 200 oseb, mej njimi 36 kuharjev.

Društva.

(Društvo zdravnikov na Kranjskem.) Dne 21. t. m. ob 1/6. uri zvečer vrši se v društvenih prostorih (deželna bolnica) redna mesečna seja. Dnevni red: 1. Poročila predsedništva. 2. Razgovor o izletu v Zagreb. 3. Demonstracije. 4. Slučajnosti. (Zadruga krojačev, klobučarjev, rokovičarjev in krznarjev v Ljubljani) priredi v sredo 18. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gostilni pri »Kroni« (Gradišče 7) svoj zadrugi sestanek. Ker se bode razpravljalo o jako važnih zadevah, prosi načelnštvo, da se člani zadruge tega sestanka prav v obilnem številu udeležijo blagovolijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Idrija, 17. sept. Liberalci se zanašajo na zadnje trenutke. Jutri dopoldne slovesna otvoritev realke, zvečer liberalni shod. Nekateri naše somišljenike so črtali iz imenika, ne da bi jih obvestili, da bi reklamirali. Na volivce pritiskajo dostikrat umazano.

Idrija, 17. sept. Danes izšla »Jednakopravnost« polna Majarona, kakor smo pričakovali. Liberalci so se bali, izdati jo zadnji četrti da časniški odgovor nemogoč. Volivci, ne usedite se na telimanice. Liberalci prete našim obrtnikom celo z odpovedjo stanovanja!

Görceňy, 17. sept. Vojaški manevri so se na cesarjevo povelje radi neugodnega vremena predčasno zaključili.

Praga, 17. sept. Danes popoldne ob 3. uri so se sošli konservativni veleposestniki, da se končno odločijo za kompromis z ustavovernimi veleposestniki vsled najvišje želje.

Berolin, 17. sept. Ruska carska dvojica je danes jutraj ob 5. uri odpotovala v Dänkirchen.

Pariz, 17. septembra. Povodom prihoda ruskega cara je burski odbor razposlal po deželi razglednice, na katerih Buri cara prosijo pomoči.

Barcelona, 17. sept. Pri zadnjih bojih z biki do 4000 gledalcev ni bilo zadovoljnih z »vspehi« in je zahtevalo povrnitev vstopnine. Ravnatelj je komaj ušel. Ker je množica pretela zažgati areno, je posegla vmes policija in ranila več oseb.

Buffalo, 17. sept. Truplo predsednika Mac Kinleya so včeraj prepeljali v Washington. Spremljal ga je predsednik Roosevelt.

London, 17. sept. Včeraj so zaslišali morileca Czolgosza, v ponedeljek ali torek se prične obravnavati. Zagovornik bode skušal dokazati, da je bil morilec blazen; zaslišanih bode 25 prič. Sloveči dr. Burney trdi, da so bile kroglice otrovane, ker se je rana gnojila.

Buffalo, 17. sept. (C. B.) Proti Czolgoszu je vložena obtožba radi umora.

London, 17. septembra. Mac Kinleyjevo imetje so cenili na 200.000 dolarjev; polovica je v gotovini, drugo v posestvih. Zavarovan je bil za 60.000 dolarjev.

Za ličenje kositernih predmetov, bronzovo imitacijo, bronziranje, kipov iz mavca, bronziranje ograj pri stopnicah, vse v najkrajši izvršitvi, priporočata se **BRATA EBERL** v Ljubljani, Františkanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 26 11-2

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 808-2 m. srednji arčni tlak 738-0 mm.

Čas	Čas opaz.	Temperatura	Relativna vlaga	Vetrovi	Nebo	Padežina
16. 9. zveč.	733.1	10.0	sl. jz.ah.	—	—	—
17. 9. zjutr.	736.0	8.0	brezvetr.	—	—	—
17. 9. popol.	733.5	18.1	sl. jug.	—	—	—

Srednja večeršnja temperatura 11.5, normala: 14.8

897 Priznana naravna 321

istrska vina

pošiljata po nizki ceni

Rebec & Zalaznik, Pulj.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. 413 21

Ponudbe pod „1.798“, Gradec, poste restante.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch

tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

363 39-22

Cene brez konkurence!

Veliko zalogo jesenskega in

zimskega blaga

priporoča po najnižji ceni

Anton Schuster

Špitalske ulice 7.

Najnovejša topice in plašče za gospe in deklice, kakor velika izbor okusno narejenih bluz.

Uzorci na zahtevanje poštne prosti.

„Pri Tončku“.

893 5-2

Dunajska borza.

20 mark	23.42
20 frankov (napoleonov)	19.02
Italijanski bankovci	91.40
C. kr. cedini	11.32

Dne 16. septembra.

3-2% državne srečke l. 1864, 200 gld.	191.50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170.60
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	211.—
4% zadolžnice Rudolfovih želez. po 200 kron	95.10
Tisne srečke 4%, 100 gld.	145.40
Dunavske vravnave srečke 5%	257.—

Mednarodna panorama

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ta teden, t. j. od 15. do 21. sept.:

Potovanje ob prelepem Garda-jezeru.

Nai nihče ne pozabi, si ogledati to naravno lepoto.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 901 1-1

Deklica

vzame se na hrano in stanovanje; na razpolago je tudi glasovir.

Naslov pové iz prijaznosti upravnistvo „Slovenca“.

900 3-1

„Glasbene Matice“

začetek šolskega leta 1901/1902.

Vpisovanje učencev v glasbeno in pevsko šolo se vrši v ponedeljek, torek in sredo, dne 16., 17. in 18. t. m. vselej dopoldne od 10. do 12. ure in popoldne od 4. do 6. ure v dvorani „Glasbene Matice“ v II. nadstropji društvene hiše v Vegovih ulicah. Vpisovanje v šolski zbor (moški zbor) se vrši v sredo, dne 18. t. m. od 4. do 6. ure istotam. V četrtek, dne 19. t. m. popoldne ob 4. uri je razdelitev ur. Redni pouk v vseh predmetih se prične v petek 20. t. m.

V šolskem letu 1901/1902 poučevali se bodo sledeči predmeti: 1. solopetje v petih razredih po dvakrat na teden; 2. zborovo petje v dveh oddelkih in sicer šolski pevski zbor (sopran in alt) po dvakrat na teden in dijaški šolski zbor (moški zbor) po dvakrat na teden; 3. klavir v osemih razredih po dvakrat na teden; 4. vijolina v šestih razredih po dvakrat na teden; 5. vijolončelo (če se oglase najmanj štirje učenci); 6. splošna glasbena teorija v dveh oddelkih po dvakrat na teden; 7. harmonija v dveh oddelkih po dvakrat na teden; 8. kontrapunkt v enem oddelku po dvakrat na teden; 9. glasbena zgodovina (če se oglase najmanj štirje učenci); 10. govor in deklamacija za učence solopetja po enkrat na teden.

Poučevali bodo: 1. šolski vodja, g. Fran Gerbič klavir in solopetje; 2. koncertni vodja in profesor g. Matej Hubad solopetje, zborovo petje, (šolski pevski zbor in dijaški šolski zbor), splošno glasbeno teorijo, harmonijo, kontrapunkt, glasbeno zgodovino, govor in deklamacijo za učence solopetja; 3. glasbeni učitelj, g. Josip Vedral vijolino in klavir ter ensemble-ve goslarjev; 4. glasbeni učitelj, gospod Josip Procházka klavir; in 5. učiteljica gđ. Klotilda Praprotnik klavir.

Pouk v glasbeni teoriji in zborovem petju je za vse učence obvezen. Tudi obvezen pa je pouk v harmoniji, za one učence, kateri obiskujejo na pr. klavir, vijolino itd. v višjih razredih (od 5. razreda naprej), ako niso harmonije prej obiskovali in absolvirali, v tem slučaju plačajo za obiskovanje kurza harmonije znižano šolnino po 1 K na mesec.

Vpisnina za vsakega učenca znaša 2 K; društvenina starišev 4 K na leto; šolnina za klavir, vijolino, čelo, harmonijo in kontrapunkt po 4 K na mesec; šolnina za solopetje 6 K na mesec; šolnina za glasbeno teorijo po 1 K na polletje; šolnina za zborovo petje po 1 K na polletje. Učenci, kateri obiskujejo pouk v katerem instrumentu in se pred 5. razredom oglase za harmonijo, plačajo za harmonijo znižano šolnino po 2 K na mesec.

Šolnino je plačevati za mesec naprej, šolnino za teorijo in zborovo petje pa 1. nov. in 1. aprila. Naknadno vpisovanje v glasbeno šolo se vrši do 15. oktobra ob uradnih urah šolskega vodje, katere so po zimi vsak dan od četrta na 5. do četrta na 7. uro, po leti pa od četrta na 6. do četrta na 7. uro popoldne v vodstveni sobi v I. nadstropji.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1901.

888 3-3.

Odbor „Glasbene Matice“.

Knjigarna

Kleinmayr-ja & Bamberg-a

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo 888 6-4

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah broširanih in v trdnih šolskih vezih po znižanih cenah.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Vsak petek in postni dan

raznovrstne sveže

morske ribe

pri 822 6-6

J. C. Praunseiss-u v Ljubljani,

trgovina s specerijami, delikatesami, pivo in vinom ter pivnica.

Pes ptičar

okolu 60 cm visok, črne, svilne kodraste dlake, z belo progno pod vratom, dolgimi visečimi ušesi, imajoč okrog vratu ovratnico iz niklja, se pogreša že tri tedne.

Onega, ki bi mu bilo o tem kaj znano, se prosi, naj to proti primerni nagradi sporoči inženirju G. Stinglu na Jesenicah na Gorenjskem. 902 3-1